

TÍTOL: MUNTANYES MIG MALEÏDES

AUTOR: PEP COLL

EDITORIAL: L'ODISSEA/EMPÚRIES

ANY I LLOC D'EDICIÓ: BARCELONA, OCTUBRE 1995

NOMBRE DE PÀGINES: 167

EL FERRER MALEÏT

En un poble, un ferrer viva tot sol en una casa; era corpulent, forçut i més pelut que l'ós. Com tenia molt mal geni, els veïns del poble no tenien molt bon tracte amb ell, però és clar, un dia o altre hi havia d'acudir, bé per ells o pel calçat de les seves bèsties. Un matí va arribar al poble un home que semblava un encortador de llops: escassigallat de roba, brut i sense afaitar, amb els peus descalços. El ferrer va donar-li amb despreci i insults, però el pidolaire va llençar una maledicció contra el ferrer. Va convertir-lo en ós i tot seguir va fugir cap al bosc. Tots els óssos descenen d'ell, per això poder fircar-se a dues potes i tenen tan mal geni.

L'ÚLTIM NÚMERO DE LA FUNCIO

Un màgic ambulant va arribar en un poblet de la vall de Boí i va muntar el seu espectacle a la plaça del poble. Les meravelles del foraster van cridar l'atenció dels ciutadans que van omplir la plaça. Tothom quedava bocabadat amb els seus trucs, fins i tot arribaven a creure que tota aquella màgia era real, però quan una mestressa jove i eixerida, veïna del poble passava per davant de la plaça, va assegurar que tot allò eren ruqueries. Llavors el màgic va dir: o ets una bruixa o portes una serp al damunt? La jove va respondre que cap de les dues coses eren veritat, però el màgic molt orgullós de la seva feina, li ve fer mirar dins la cistella que portava per anar a collir alfalfa i efectivament, la dona portava una ser comuflada.

EL GAT ESCOIXAT

L'hereu de casa el Cabaler de Toní i pare de família era un home molt treballador. El seu horari de treball depenia de l'asserradora que el contractes, així que sovint treballava fora de casa, inclús a les nits. Quan va tornar a casa després d'un viatge de feina, la dona va avisar-lo de que cada nit que ell no hi era un gatot negres els espantava fent qualsevol cosa. Però, malgrat l'incredulitat del marit, aquest va marxar una nit de casa com si fos a treballar a jornal i un cop ben lluny de casa, va donar la volta i va tornar a casa d'amagatotis. Al cap d'una estona i d'haver ficat una gatonera, es sentí: El gat, el gat! però el gat va sortir correns al sentir els crits de la dona. No poder agafar-lo però el raier va donar-li un cop de ganxa entre cap i coll i el va ferir. L'endemà la vella de cal Ros de Roní tenia l'espalla trencada.

EL PEU DE SANT CRISTÒFOL

Els veïns d'Erill-la-vall estaven molt amoïnats per les continues robinades que baixaven pel barranc de Basco i colgaven el poble. El capellà els hi va aconsellar que s'encomane-se'n a Sant Cristòfol, un gegant molt virtuós que s'havia fet sant ajudant a la gent. Doncs, els veïns van comprar els Sant i després de fer-li un vot perquè els guardés de torrenteres el van pujar a una capella que li havien construït per ell al capdamunt de Basco. Un dia, des de dalt va veure una noia anomenada Cecília que

estava menjant aranyons massa verts a la vora del riu, així que va anar a dir-li que si no deixava de menjar-ne, li agafaria mal de pantxa, però resulta que també va enamorar-se d'ella, així que baixava cada dia a veure-la. De tant anar i venir de veure a la xicota el peu del Sant va quedar marcat a les roquetes de la vora del riu.

MARE DE DÉU DE LA MOLA

Un pastor de la torre de Buira que guardava el remat en un serrat de damunt del poble, va descobrir una pedra arrodonida com una mola. L'home pensant que li serviria per fer una paret, la va baixar fins a un bancal que tenia prop del poble. Al dia següent, quan va sortir amb les seves ovelles, va veure que la roca havia desaparegut del bancal i que tornava a ser allí on l'havia trobat primerament. L'endemà va passar exactament el mateix, així que va decidir anar a veure al capellà perquè alguna casa rara estava succeint. És un senyal miraculós de la Mare de Déu, va dir el capellà. Així que dit i fet, es va construir una capella al cap d'aquell serrat i cada any, el dia de l'aplec es puja a la capella i els devots passen la mà per la mola encastada a la paret. Si la pedra és humida, any de pluges, si és eixuta, sequera.

UNA TACA D'OMBRA

Durant els raders mesos, a casa Macareno de Malmercat vivien amb l'ai al cor. Succeïent coses molt rares: es calava foc al racó més amagat de la casa, es trobaven morta la millor bèstia del corral i més d'una vegada els macarenos havien llambregat, a l'entrar a casa, una taca d'ombra que s'esquitllava per les parets i s'esmunyia pel balcó. Farts d'aquestes orqueries el pare va dir a la seva filla que es quedés uns quants dies ben amagadeta sota el llit i així poder veure qui o que era aquella ombra. Només ella ho podia veure perquè no havia comés cap pecat i era innocent. Un dia, la noia va dir-li al seu pare que ja sabia qui era l'ombra, el pare només va sospitar de la seva filla morta al neixer, però no va està gens encertat; la nena havia vist a mossèn. Llavors el pare va agafar el podall i va anar a la rectoria. Un cop allí, va dir quatre coses ben dites a mossèn i mai més es va pertorbar la tranquil·litat de casa Macareno.

LA ROSETA DE CADELLA

Al poble de Cadella vivia una dona anomenada Roseta què no hi era ben bé tota. Un dia el Bisbe de la Seu va anar de vista pastoral a Cadella, per confirmar uns nois del poble. A missa van anar tots els feligresos del poble excepte la Roseta. Com era malalta no havia pogut anar-hi, així que el bisbe va decidir que volia anar a veure-la personalment. Un cop a casa de la Roseta, la seva mestressa va avisar-la de la visita tant important que anava a rebre i conscient del seu estat mental li va dir que digues cap bestiesa. Dit i no fet, quan el bisbe i la comunitat episcopal eren a l'habitació de la Roseta, ella va dir al bisbe: I la bisbessa, prou està bé? I els bisbetons? Quants en tenen? Deuen ser molt eixerits, oi? Tothom a l'habitació es va tornar més morat que els botons de la sotana del bisbe.

VIU MILLOR QUE MORT

El rector d'un poble de muntanya va donar diners a un veí perquè comprés un santcríst quan baixés a Lleida. Un cop a la capital del Segre, l'home es va gastar tots els diners en altres coses i només en tenia pous per comprar un santcríst de xocolata. Va arribar al poble a les talúries, així que va anar directament a missa, va col·locar la imatge damunt l'altar i li encengué uns quants ciris. L'endemà el capellà va anar a casa de l'home i va demanar-li la imatge, l'home li va respondre que la va deixar a l'església, així que tots dos van anar-hi sense perdre temps. Un cop allí, damunt altar només hi havia unes cues de candela i una taca marronada. L'home va dir: Fotut carnús! S'ha cagat i ha tocat el dos!

Un altre dia el capellà va encomanar la imatge a uns altres veïns del poble, però desgraciats aquests

que, quan eren a la botiga de Lleida, el botiguer els hi diu: Com voleu el santcríst, en representació de vida o de mort?. Un dels dos compradors va dir: Saps què, Joanet? Comprem-lo viu, si vol, ja se'l matarà el rector!

LES PEDRES DE SANTA FE

Des de dalt de tot de la muntanya entre Abella i Bóixols, hi ha la capella de la Mare de Déu de Carrànima. Des d'aquell mirador es veu el turó de Santa Fe, Organyà, i si el dia és clar, l'ermita de Sata Pelaia. La llegenda explica que eren tres santes germanes que de joves vivien totes tres juntes al mateix poble. Eren dones pecadores i de mala vida. Un dia la gent del poble, farts de tant vici i tants saraus, les van aventar a cops de roc i aquestes van fugir cap al bosc. Un cop soles, molt arrepenides dels seus pecats van fer penitència durant tot el que els quedava de vida, però como no volien estar separades perquè havien viscut sempre juntes, però ho havien d'estar per no distreures durant la seva penitència, es van construir una ermita al cap de dalt de cada muntanya, així es podien veure de lluny i es farien una mica de companyia.

Encara aviu per aquelles serres es troben rocs amb una espècie de creu de cinc braços iguals gravada. Es diu que són els dits de les joves quan agafaven al vol els rocs que lis llençaven els veïns del poble.

LA VACA D'ARINSAL

Es veïns del poble d'Arinsal mai havien vist nevar, però aquell anys el temps va canviar i es va girar un temporal de fred molt rar. La gent va prenguntar a l'home més vell del poble per que estava succeint això. Ell va respondre que recordava haver sentit explicar als seus antecessors, que un dia vindria un canvi de temps i que llavors caldria abandonar el poble de seguit i construir-ne un altre més avall, on no arribés la neu. Cada família va agafar el bestiar i va carregar amb les eines de casa, preparades per marxar del poble, però ningú sabia fins on havien d'anar, així que van tornar a preguntar-li al vell, aquest va dir: Poseu una bona esquella a una vaca i engegueu-la al davant. Ella ens farà de guia. Així ho van fer i al cap d'una estona de caminar costa avall amb totes les seves coses, van sortir de la boira i poc després la vaca s'aturà en un planellet vora el riu. És per això que antigament Arinsal no era on és actualment.